

Luva Consult ApS,
Att. Martin Petersen
Høffdingsvej 34
2500 Valby

- sendt til mail: info@luvaconsult.dk, mp@luvaconsult.dk

8. maj 2024

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen - til nedgravning af fjernvarmeledning

Odsherred Kommune har i august 2023 modtaget ansøgning om dispensation til nedgravning af fjernvarmeledninger på matrikel 22a Grønnehave, Nykøbing S. Jorder med postadresse Getsøvej 16, 4500 Nykøbing S.

Det ansøgte ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring en fredet gravhøj, kaldet Skomagerbakken eller Nygaard. Fortidsmindebeskyttelseslinjen fremgår af naturbeskyttelseslovens § 18 jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse. Tilstandsændringer som fx terrænregulering, beplantning og placering af anlæg inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen kræver dispensation medmindre forholdet er af bagatelagtig karakter. På bilag 1 ses det ansøgte i forhold til beskyttelseslinjen.

Afgørelse

Odsherred Kommune dispenserer jf. § 65 stk. 2 fra naturbeskyttelseslovens § 18. stk. 1 til nedgravning af fjernvarmerør som ansøgt. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit.

Dispensationen vedrører kun forholdet til fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensationen

1. Der skal mindst én gang dagligt, typisk om morgenen inden arbejdet igangsættes, tjekkes for padder i udgravningen. Evt. fundne padder skal nænsomt indsamles, flyttes og udsættes ved omgivelserne til søen syd for graveområdet.
 - a. Vilkår 1 gælder i perioden fra 1. marts til 1. december og så længe der findes en åbentstående grav. Uden for nævnte periode gælder vilkåret ikke.
2. Fjernvarmeledningerne skal ligges minimum 20 cm længere nede under eksisterende terræn, end angivet i ansøgningsmaterialet.
3. Terrænet skal efter arbejdets udførelse reetableres.
4. Overskudsjord må ikke placeres inden for området omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinjen.
5. Overskudsjord der fjernes fra området skal anmeldes jf. jordflytningsbekendtgørelsen. Anmeldelsen skal ske via www.jordweb.dk.
6. Entreprenører der udfører arbejdet skal instrueres i ovenstående vilkår.
7. Museum Vestsjælland, Oldvejen 25C, 4300 Holbæk, plan@vestmuseum.dk, skal kontaktes mindst 2 uger før arbejdet igangsættes, så museet har mulighed for at være til stede ved gravearbejdet.

Forhold til andre myndigheder

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale, fxstensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår o.l., ved grave- eller anlægsarbejdet, skal arbejdet standses med det samme jf. museumslovens § 27 stk. 2. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83.

Hvis der under jordarbejder konstateres en forurening af jorden, skal kommunen underrettes på vand@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66. Konstateres akut eller større forurening uden for telefonens åbningstid, skal underretning ske til beredskabets vagtcentral på tlf. 44 22 71 12.

Begrundelse

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på at ledningsarbejdet er nødvendigt i for at sikre varmemforsyningen i Nykøbing Sj. Ved placeringen har kommunen også lagt vægt på hensynet til den fremtidige drift af ledningen, at der ikke vurderes at være risiko for at destruere væsentlig arkæologisk information ved jordarbejdet, og endeligt at arbejdet efter udførelsen ingen visuel effekt har på oplevelsen af fortidsmindet i landskabet. Ved at stille vilkår til håndtering af padder, vurderes det at det kan udelukkes at projektet vil medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Klagevejledning

Afgørelser efter naturbeskyttelsesloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. I bilag 3 er der hjælp til at indsende klage.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte Naturteamet på tlf. 59 66 60 14 eller mail natur@odsherred.dk. Du får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

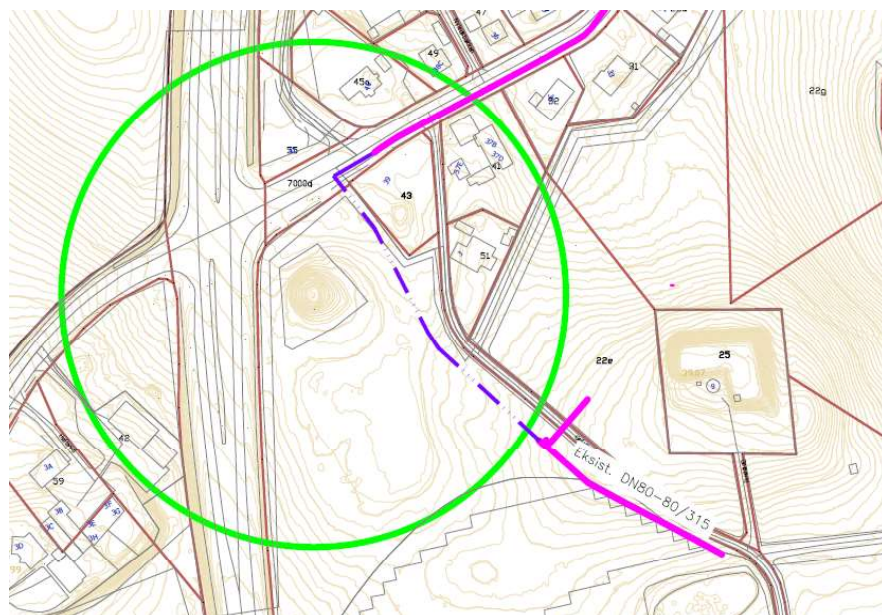
Venlig hilsen

Benjamin Dyre
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

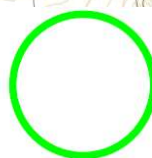
1. Ejer, Nykøbing Sj Varmeværk A.M.B.A., Billesvej 10, 4500 Nykøbing Sj, klaus@nsfv.dk
2. Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
3. Naturstyrelsen Midtjylland, msj@nst.dk
4. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
5. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
6. Friluftsrådet, fr@friluftstraadet.dk; odsherred@friluftstraadet.dk; lokalraad@friluftstraadet.dk
7. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dndodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
8. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
9. Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
10. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
11. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk

Bilag 1. Oversigtskort – placering af det ansøgte i forhold til beskyttelseslinjen

SIGNATURER:

- Ny projekteret fjernvarmeledning
- Eksist. Fjernvarmeledning
- Skel

110 meter
fra center gravhøj

Kort 1: Udklip fra ansøgningen, der viser projekteret fjernvarmeledning inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Kort 2: Luftfoto fra 2023. Fortidsmindebeskyttelseslinjen er vist med lyserød gennemsigtig farve.

Bilag 2. Redegørelse

Ansøgningen berører et område, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens 100 m fortidsmindebeskyttelseslinje i medfør af lovens § 18 stk. 1. Linjen måles fra foden af fortidsmindet. Linjen afgrænser det beskyttede areal omkring fredede fortidsminder¹, som f.eks. gravhøje. I dette område må der ikke ske tilstandsændringer. Der må bl.a. ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende. Kommunen kan, jf. lovens § 65, stk. 2, i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelsen i § 18 stk. 1.

Fortidsmindet ved vejkrydset mellem Odsherredvej og Nyledsbakken har fredningsnummer 282418 og kaldes "Nygaard" eller lokalt "Skomagerbakken". Ifølge Slots- og Kulturstyrelsen hjemmeside "[Fund&Fortidsminder](https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/104754/)" er det en 4,2 meter høj rundhøj fra oldtiden med en diameter på 20-25 meter. Rundhøjen er omkranset af veje, hvorfra der er godt indsyn til gravhøjen. I kan læse mere på <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/104754/>

Foto 1. Gravhøjen set fra sydøst (foto fra hjemmesiden "Fund&Fortidsminder").

Formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet samt indsyn til og udsyn fra fortidsminderne. Samtidig skal linjen sikre de arkæologiske lag i området, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder.

Ansøger har fremsendt følgende projektbeskrivelse:

¹ Museumsloven jf. Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014

Projektbeskrivelse:

Etableringen af en ny fjernvarmehovedledning er nødvendig på baggrund af den stigende boligudbygning på Getsøvej, der har fundet sted de seneste år, samt den planlagte udbygning i fremtiden. For at sikre tilstrækkelig forsyning og forsyningssikkerhed til boligerne på Getsøvej er det nødvendigt at etablere en forsyningsledning, der forbinder varmeværkerne på Getsøvej og Billesvej 8-10, da varmeværket på Getsøvej alene ikke vil kunne forsyne området i alle tænkte scenarier. Derfor laves der en sammenkobling af området, således at forsyningssikkerheden kan opretholdes.

En del af denne forsyningsledning er allerede etableret fra varmeværket på Getsøvej til Tårnhusene. Den nye forsyningsledning skal forlænges og tilsluttes den eksisterende hovedledning på Nyledsbakken, jf. vedlagte tegningsmateriale Bilag 1.

Udførelsen af projektet indebærer etablering af et stålør med dimensionen DN 80 twin serie 3. Udgravningen vil foregå i ca. 1 meters dybde, og ledningsgraven vil være ca. 50 cm bred i bunden. Reetableringen udføres med 100mm. grus rundt om røret og herefter tilbagelægning af den opgraved jord.

Vi forsikrer om, at alle nødvendige forholdsregler vil blive truffet for at sikre, at aktiviteterne udføres med størst mulig hensyntagen til bevarelsen af det historiske og arkæologiske miljø.

Nykøbing Sj Varmeværk har i forbindelse med ansøgningen indhentet en udtalelse jf. museumslovens § 25 vedrørende risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder fra Museum Vestsjælland. Museet vurderer at der ikke er risiko for at destruere væsentlig arkæologisk information ved jordarbejder på det skitserede areal.

"Nedgravningen af fjernvarmerør vil ske over arealer som tidligere har været terrænreguleret. Ved Nyledsbakken 39, har der på grunden foregået intensiv terrænregulering, og desuden, ved den overpløjede gravhøj SB69, ligget en maskinhal som er fjernet omkring år 2007. Strækningen langs Getsøvej er også terrænreguleret ifm. anlæggelse af vej."

Afstanden mellem fortidsmindets fod og nærmeste del af ledningsstrækningen er ca. 20 meter.

Foto 2. Cowi gadefoto fra 2022. Gravhøjen set fra sydvest fra Getsøvej.

Det bemærkes at der udover perioden hvor arbejdet udføres ikke sker varige ændringer i ind- og udsyn til og fra fortidsmindet som følge af etableringen af fjernvarmerør.

Kommunen har spurgt ansøger at muligheden for at placere ledningen langs den eksisterende Getsøvej. Dels da vejen udgør et område hvor der er meget begrænsede arkæologiske interesser, dels da vejen ligger i væsentlig større afstand til gravhøjen. Dette afviser ansøger bl.a. med henvisning til at Getsøvej står foran en helt aktuel udvidelse, som etablering af fjernvarmen skal afvente, ligesom det i øvrigt vil være uforholdsmæssigt kompliceret og dyrt at bruge et vejareal til etablering af fjernvarme. En placering i eller tæt på vejarealet vil i øvrigt være uhensigtsmæssig i forhold til vedligehold og drift af fjernvarmeledningen.

I sagen om dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til udvidelse af Getsøvej, der er behandlet separat, har kommunen fået oplyst at traceet, hvor fjernvarmeledningen placeres, har været etableret som midlertidig vej ved udlægning af bundsikring og stabilgrus. Denne midlertidige vej ønskes fortsat benyttet, særligt i perioden hvor Getsøvej udvides.

Kommunen har på denne baggrund studeret højde- og terrænmodeller for området og kan konstatere, at der er foretaget ret omfattende terrænændringer i flere områder omkring gravhøjen. Det handler særligt om arealerne syd for gravhøjen, hvor en større mængde jord ses at være planeret ud på området, men også omkring traceet, hvor fjernvarmeledningen placeres.

Kommunen anser terrænændringer for et ulovligt forhold som kommunen jf. bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven har pligt til at påse lovliggørelse af. Det påhviler til enhver tid ejer eller bruger af lovliggøre et ulovligt forhold efter naturbeskyttelsesloven.

Da den aktuelle sag om etablering af fjernvarmerør haster for Nykøbing Sj Varmeværk, og da nedgravningen af disse rør kan udføres uden at hindre lovliggørelse, har kommunen valgt at udskille lovliggørelse af de udførte terrænændringer til en selvstændig sag. Dog med den væsentlige forudsætning af vi i dispensationen stiller vilkår om at fjernvarmeledningerne etableres, så der kan fjernes 20 cm af det aktuelle terræn over fjernvarmerøret, uden at det vil kompromittere fjernvarmerørens funktion, sikkerhed mv.

Vi bemærker at Nykøbing Sj. Varmeværk, kan vælge at afvente resultatet af en lovliggørelsessag inden etablering af fjernvarmerør.

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på at ledningsarbejdet er nødvendigt for at sikre varmeforsyningen i Nykøbing Sj. Ved placeringen har kommunen også lagt vægt på hensynet til den fremtidige drift af ledningen, at der ikke vurderes at være risiko for at destruere væsentlig arkæologisk information ved jordarbejdet, og endeligt at arbejdet efter udførelsen ingen visuel effekt har på oplevelsen af fortidsmindet i landskabet.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Arealet indgår ikke i et internationalt beskyttelsesområde (Natura 2000). Annebjerg Skov, der er nærmeste del af Natura 2000-område nr. 262 Annebjerg Skov og Ulkerup Skov, befinder sig mere end 2 km fra det berørte fortidsminde. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Kommunen vurderer at projektområdet som d.d. består af en åben græsmark, ikke er egnet som levested for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Området, hvor der i dag er græsmark, har frem til og med 2012 været dyrket mark. Det kan ikke udelukkes at græsmarken på sigt udvikler et større naturindhold og eventuelt kan blive et levested for markfirben.

I nærområdet er der flere vandhuller og vådområder, som anvendes som ynglelokalitet for spidssnudet frø og to vandhuller som anvendes af stor vandsalamander. Nærmeste vandhul ligger ca. 100 meter syd for det sted hvor ledningen kommer ind i arealet omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Kommunen vurderer at afstanden mellem nedgravning af fjernvarme og vandhullerne betyder, at ynglevandhullerne ikke vil blive påvirket.

Kommunen vurderer at det ikke er uden risiko for padderne at etablere en grav, hvor padder kan falde i. Ved at sætte vilkår om at graven dagligt skal tjekkes for padder, der under gravearbejdet måtte falde i graven, og at flytte disse til omgivelserne ved nærmeste vandhul, vurderes det at etableringen kun i ubetydeligt omfang vil påvirke padder som vandrer mellem de forskellige ynglevandhuller og vådområder i området.

Da projektet ikke medfører fældning af gamle træer med huller eller hulheder vil det ikke påvirke eventuelle flagermus, som forekommer i området.

Samlet set er det kommunens vurdering at det kan udelukkes at projektet vil medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Kommunen vurderer på denne baggrund at der kan dispenseres til det ansøgte.

Bilag 3. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MIT-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.